

**SZKOLNY PROGRAM INTERWENCJI
W TRUDNYCH SYTUACJACH WYCHOWAWCZYCH
I Liceum Ogólnokształcącego im. Bolesława Chrobrego w Gnieźnie**

Wstęp

Do podejmowania działań interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych w szkole zobowiązuje Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2003r. w *sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem*. W myśl tego dokumentu szkoły i placówki podejmują *działania interwencyjne polegające na powiadomieniu rodziców i Policji o sytuacjach kryzysowych, w szczególności gdy dzieci i młodzież używają, posiadają lub rozprowadzają środki odurzające*. §10 tego rozporządzenia zobowiązuje szkoły i placówki do opracowania strategii działań wychowawczych i zapobiegawczych oraz interwencyjnych wobec dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem.

Spółeczny obowiązek podejmowania działań interwencyjnych w sytuacjach świadczących o demoralizacji nieletniego nakłada na pracowników szkoły *Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich* z 13 maja 1983r. Zasadnicze znaczenie ma tutaj art. 4, który stanowi:

§1. Każdy, kto stwierdzi istnienie okoliczności świadczących o demoralizacji nieletniego, w szczególności naruszanie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub kształcenia zawodowego, używanie alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawiania nierządu, włóczęgostwo, udział w grupach przestępczych, ma społeczny obowiązek odpowiedniego przeciwdziałania temu, a przede wszystkim zawiadomienia o tym rodziców lub opiekuna nieletniego, szkoły, Sądu Rodzinnego, Policji lub innego właściwego organu.

§2. Każdy, dowiedziawszy się o popełnieniu czynu karalnego przez nieletniego, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym Sąd Rodzinny lub Policję.

§3. Instytucje państwowe i organizacje społeczne, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przez nieletniego czynu karalnego ściganego z urzędu są zobowiązane niezwłocznie powiadomić o tym Sąd Rodzinny lub Policję oraz przedsięwziąć czynności niecierpiące zwłoki, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów popełnienia czynów.

Istotnym elementem w podejmowaniu działań interwencyjnych wobec młodzieży jest ścisła współpraca szkoły z Policją. Policja powinna być wzywana do szkoły w sytuacjach, gdy wyczerpane zostaną środki możliwe do zastosowania przez szkołę. Każda dotycząca uczniów wizyta policjanta w szkole powinna być wcześniej zasygnalizowana Dyrektorowi i z nim uzgodniona.

Podstawy prawne stosowanych przez Policję procedur:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich [Dz.U. z 1982r. Nr 35 poz. 228 z p.zm. – tekst jednolity Dz.U. z 2002r. Nr 11 poz. 109 z / oraz przepisy wykonawcze w związku z Ustawą].
2. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi [Dz.U. z 1982r. Nr 35 poz. 230 z p.zm.]

3. Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997r. o przeciwdziałaniu narkomanii [Dz.U. z 2003r. Nr 24 poz. 198]
4. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji [Dz.U. Nr 30 poz. 179 z p.zm.]
5. Zarządzenie Nr 15/97 komendanta Głównego Policji z dnia 16 czerwca 1997r. w sprawie form i metod działań Policji w zakresie zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości nieletnich.
6. Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty [Dz.U. z 1996r. Nr 67 poz. 329 z p.zm.]

Procedury postępowania nauczycieli i metody współpracy z Policją dotyczą młodzieży zagrożonej narkomanią, alkoholizmem i demoralizacją. Przez **demoralizację** rozumie się proces odchodzenia od obowiązujących w społeczeństwie wartości moralnych, a przejawiających się poprzez popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub kształcenia zawodowego, używanie alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawianie nierządu, włóczęgostwo i udział w grupach przestępczych. W zakresie postępowania dotyczącego zapobiegania i zwalczania demoralizacji **nieletnim** jest osoba, która nie ukończyła 18 roku życia.

SZCZEGÓŁOWE PROCEDURY POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI, DYREKTORA, PSYCHOLOGA; METODY WSPÓŁPRACY SZKOŁY Z POLICJĄ W SYTUACJACH ZAGROŻENIA MŁODZIEŻY NARKOMANIĄ, ALKOHOLIZMEM I DEMORALIZACJĄ.

Procedury dotyczące postępowania nauczycieli w przypadku uzyskania informacji o demoralizacji ucznia

Gdy nauczyciel uzyska informację o tym, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji powinien:

1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie Dyrektora szkoły i psychologa szkolnego.
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia i przekazuje im uzyskaną informację; przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, Dyrektor szkoły powiadamia Sąd Rodzinny lub Policję (specjalistę ds. nieletnich).
5. Podobnie w sytuacji, gdy szkoła wykorzystwała wszystkie dostępne środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z psychologiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, Dyrektor szkoły powiadamia Sąd Rodzinny lub Policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
6. Jeżeli zachowania świadczące o demoralizacji przejawia uczeń, który ukończył 18 lat, a nie jest to udział w działalności grup przestępczych lub nie popełnił przestępstwa, to postępowanie nauczyciela powinno być określone przez wewnętrzny regulamin szkoły.

Procedury dotyczące postępowania nauczyciela, gdy ten podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków

Gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków powinien:

1. Powiadomić o swych przypuszczeniach wychowawcę klasy.
2. Odizolować ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawić go samego; stworzyć warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
3. Wezwać lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
4. Zawiadomić o tym fakcie Dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice/opiekunowie odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia albo o przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z Dyrektorem szkoły.
5. Dyrektor szkoły zawiadamia jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu odmawiają przyścia do szkoły, a jest on agresywny bądź swoim

zachowaniem daje powód do zgorzienia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób. W przypadku stwierdzenia nietrzeźwości, policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie 24 godziny). O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców/opiekunów oraz Sąd Rodzinny, jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.

6. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły to Dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomienia o tym Policji (*specjalisty ds. nieletnich*) lub Sądu Rodzinnego.
7. Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat, stanowi wykroczenie z art. 43 ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić Policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

Gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk powinien podjąć następujące kroki:

1. Zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu Policji, próbuje (o ile to możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu Dyrektora szkoły, który wzywa Policję.
3. Po przyjeździe Policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

Gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk, powinien podjąć następujące kroki:

1. W obecności innej osoby (wychowawca, psycholog, Dyrektor) **ma prawo** żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel **nie ma prawa samodzielnie** wykonywać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla Policji.
2. O swoich spostrzeżeniach powiadamia Dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
3. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, Dyrektor szkoły wzywa Policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
4. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją Policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.
5. W przypadku ujawnienia na terenie szkoły osób zajmujących się sprzedażą środków narkotycznych należy niezwłocznie powiadomić o tym Policję, bez nagłaśniania tego w środowisku szkolnym.
6. W przypadku stwierdzenia, że pokrzywdzonym w wyniku przestępstwa jest uczeń szkoły przebywający na jej terenie a sprawcą zdarzenia jest osoba dorosła, należy bezzwłocznie i niezwłocznie powiadomić Policję oraz opiekunów prawnych.

UWAGA. Zgodnie z przepisami *Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii* z dnia 24 kwietnia 1997r. w Polsce karalne jest:

- posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- wprowadzanie do obrotu środków odurzających;
- ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do ich użycia;
- wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

Każde z wymienionych zachowań jest czynem karalnym w rozumieniu przepisów *Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich*, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat a nie ukończył 17 lat.

Z przestępstwem mamy do czynienia, jeżeli któryś z wymienionych czynów popełni uczeń po ukończeniu 17 lat. W takiej sytuacji mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. – *Kodeks postępowania karnego*.

Jeżeli przestępstwo ma miejsce na terenie szkoły, należy wezwać Policję.

Procedury dotyczące postępowania Dyrektora lub psychologa w przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu na terenie placówki oświatowej

Przez przestępstwa ścigane z urzędu według *Kodeksu karnego* rozumie się:

- udział w bójce lub pobiciu (bójka to starcie co najmniej trzech osób, w której każda występuje w podwójnej roli, napastnika i napadniętego, ze świadomością, że zajście naraża człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia, uszkodzenie czynności narządu ciała lub rozstroju zdrowia. Udział w bójce lub pobiciu to nie tylko bezpośrednie w nich uczestnictwo w postaci zadawania ran, lecz także zachęcanie słowne, czy stwarzanie warunków ułatwiających ich rozwinięcie się np. zgaszenie światła, zamknięcie drzwi pomieszczenia, przetrzymywanie ofiary, podawanie niebezpiecznych przedmiotów; art. 158 §1.);
- znęcanie się (działanie lub zaniechanie polegające na umyślnym zadawaniu bólu fizycznego lub dolegliwych cierpień moralnych powtarzających się albo jednorazowych, lecz intensywnych i rozciągniętych w czasie, np. bicie, grożenie, znieważanie, niszczenie mienia; art. 207);
- podrabianie dokumentów (polega na podrobieniu lub przerobieniu dokumentu w celu użycia za autentyczny; jest nim także używanie takiego dokumentu jako autentycznego. Określenie dokumentu należy rozumieć szeroko; jest nim np. dowód osobisty, prawo jazdy, legitymacja, świadectwo szkolne, pokwitowanie, numerki do szatani; art. 270);
- kradzież (polega na zabraniu cudzej rzeczy ruchomej w celu przywłaszczenia; art. 278);
- kradzież z włamaniem (polega na zaborze cudzej rzeczy ruchomej w celu przywłaszczenia, po uprzednim usunięciu zabezpieczenia pomieszczenia, w którym kradzioną rzecz się znajduje; art. 279 §1);
- rozbój (polega na zabraniu cudzej rzeczy ruchomej w celu przywłaszczenia przy zastosowaniu przemocy wobec osoby, np. grożeniu jej natychmiastowym użyciem lub na doprowadzeniu człowieka do stanu nieprzytomności lub bezbronności; art. 280);
- kradzież rozbójnicza (sprawca przestępstwa używa przemocy wobec osoby lub grozi jej natychmiastowym użyciem albo doprowadza człowieka do stanu nieprzytomności lub bezbronności, aby utrzymać się w posiadaniu zabranej rzeczy (art. 281);

- wymuszenie rozbójnicze (polega na zmuszeniu innej osoby za pomocą groźby do rozporządzenia własnym lub cudzym mieniem; art. 282);
- przywłaszczenie (jest to bezprawne włączenie przez sprawcę cudzej rzeczy ruchomej do swojego majątku i rozporządzenie ją jak własną, bez zamiaru zwrócenia jej właścicielowi; art. 284);
- oszustwo (jest to doprowadzenie osoby do niekorzystnego rozporządzania mieniem przez wprowadzenie jej w błąd albo wyzyskanie błędu lub niezdolności do należytego rozumienia przedsiębranego działania; art. 286).

Podstawowe czynności Dyrektora lub psychologa szkolnego w przypadku ujawnienia przestępstwa ściganego z urzędu.

Gdy Dyrektor lub psycholog uzyska informację o przestępstwie ściganym z urzędu powinien:

1. Przyjąć do wiadomości informację o przestępstwie (wykroczeniu), zapewnić dyskrecję przekazującemu informację poprzez wysłuchanie go bez świadków, o ile to możliwe w pomieszczeniu zamkniętym. Odnotować godzinę zgłoszenia oraz zapytać o przyczynę ewentualnej zwłoki w podaniu informacji.
2. Zapewnić, w miarę potrzeby niezbędną pomoc lekarską pokrzywdzonym.
3. Bez zbędnej zwłoki sprawdzić w dostępny sposób wiarygodność informacji.
 - jeżeli uczeń podaje świadków, to w rozmowie z jak najmniejszą liczbą świadków uwiarygodnić informację;
 - sprawdzić, czy zdarzenie zaistniało na terenie szkoły oraz czy miało miejsce w trakcie zajęć szkolnych jego uczestników;
 - w rozmowie z pokrzywdzonym ustalić liczbę sprawców i ich dane personalne;
 - nie nagłaśniać zdarzenia.
4. W przypadku braku wątpliwości, co do faktu zaistnienia zdarzenia, o ile jest to konieczne i możliwe, zatrzymać do czasu przybycia Policji ofiarę przestępstwa i jego sprawcę/sprawców.
 - konieczność zatrzymania może wynikać z faktu zakończenia przez nich zajęć szkolnych, bądź próby ucieczki, ukrycia skradzionych przedmiotów. W przypadku zakończenia zajęć szkolnych, o fakcie zatrzymania bezwzględnie należy powiadomić rodziców/prawnych opiekunów. W trakcie prowadzenia zajęć szkolnych z powiadomieniem należy poczekać do przyjazdu Policji. Nie należy zatrzymywać na „siłę” sprawcy czynu, ale w ramach swojego autorytetu spowodować, by pozostał pod opieką psychologa w oddzielnym pomieszczeniu do chwili przybycia Policji;
 - jeżeli sprawców jest kilku, w miarę możliwości należy umieścić ich w oddzielnych pomieszczeniach;
 - ofiarę należy odizolować od sprawców;
 - udzielić wsparcia psychologicznego osobom pokrzywdzonym w zdarzeniu, jeżeli sytuacja tego wymaga.
5. W przypadku odnalezienia rzeczy pochodzących z przestępstwa lub służących do popełnienia przestępstwa należy je zabezpieczyć:
 - pozostawić w miejscu znalezienia, zabezpieczając przed przemieszczeniem, zniszczeniem, nakrywając je czymś i pilnując;
 - zapewnić, by przedmioty te nie były dotykane, a gdy istnieje potrzeba ich przemieszczenia, starać się chwytać je w jednym miejscu (jak najmniej typowym) i zapamiętać miejsce uchwycenia.

6. Odnotować personalia uczestników i ewentualnych świadków.
7. Powiadomić o zdarzeniu Policję.
8. Wykonać ewentualne czynności zalecone przez przyjmującego zgłoszenie policjanta.

ZAKAZY

- Nie należy „na własną rękę” wyjaśniać przebiegu zdarzenia, a zwłaszcza konfrontować uczestników zdarzenia, dążyć do pojednania itp.
- Bezwzględnie nie należy dokonywać przeszukiwania teczek, toreb, kieszeni.

Procedury postępowania w przypadku ujawnienia przestępstwa ściganego na wniosek pokrzywdzonego na terenie szkoły

Ściganie na wniosek pokrzywdzonego – w tym przypadku wszczęcie postępowania przez Policję uzależnione jest od woli pokrzywdzonego. W przypadku tych kategorii przestępstw pokrzywdzony składa wniosek do protokołu, a po jego złożeniu przestępstwo ścigane jest tak, jak z urzędu. Wycofanie przez pokrzywdzonego wniosku o ściganie jest bezskuteczne.

Przez przestępstwa ścigane na wniosek pokrzywdzonego według *Kodeksu karnego* rozumie się:

- zniszczenie lub uszkodzenie cudzej rzeczy (przestępstwem jest zniszczenie, uszkodzenie lub uczynienie cudzej rzeczy niezdatną do użytku; art. 288 §1 i 2);
- groźby karalne (przestępstwo polega na groźeniu innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub szkodę najbliższych, w taki sposób, że mogła się ona obawiać urzeczywistnienia zapowiedzi, co krępowało jej swobodę działania; art. 190 §1);
- zgwałcenie (polega na doprowadzeniu innej osoby – przemocą, groźbą bezprawną lub podstępem – do obcowania płciowego, tj. klasycznego spółkowania, a także stosunku oralnego, analnego, kontaktu homoseksualnego; art. 197).

Podstawowe czynności Dyrektora lub psychologa szkolnego w przypadku ujawnienia przestępstwa ściganego na wniosek pokrzywdzonego na terenie szkoły.

Gdy Dyrektor lub psycholog uzyska informację o przestępstwie ściganym na wniosek pokrzywdzonego na terenie szkoły powinien:

1. Przyjąć do wiadomości informację o przestępstwie (wykroczeniu), zapewnić dyskrecję przekazującemu informację poprzez wysłuchanie go bez świadków (o ile to możliwe w pomieszczeniu zamkniętym).
2. Odnotować godzinę zgłoszenia oraz zapytać o przyczynę ewentualnej zwłoki w podaniu tej informacji.
3. Zapewnić w miarę potrzeby niezbędną pomoc lekarską pokrzywdzonym.
4. Bez zbędnej zwłoki sprawdzić w dostępny sposób wiarygodność informacji, w tym:
 - jeżeli uczeń podaje świadków, to w rozmowie z jak najmniejszą liczbą świadków uwiarygodnić informację,
 - sprawdzić, czy zdarzenie zaistniało na terenie szkoły oraz czy miało miejsce w trakcie zajęć szkolnych jego uczestników,
 - nie nagłaśniać zdarzenia.
5. Powiadomić rodziców lub opiekunów dziecka pokrzywdzonego, zrelacjonować im zdarzenie i uzgodnić z nimi, czy będą chcieli zgłosić sprawę Policji.

6. W przypadku odmowy złożenia wniosku o ściganie sprawców przez rodziców należy ich poinformować, jakie środki podejmie szkoła w stosunku do sprawców zdarzenia.
7. Środki, jakie należy przedsięwziąć to między innymi:
 - w ramach uprawnień statutowych szkoła stosuje względem sprawcy zdarzenia środki przewidziane w Statucie Szkoły;
 - w przypadku, gdy sprawca zdarzenia sprawiał wcześniej problemy i łamał normy społecznego zachowania, a zdarzenie którego się dopuścił nosi cechy postępującej demoralizacji, szkoła powinna sporządzić na tę okoliczność wystąpienie do Sądu Rodzinnego lub Policji.

Procedury postępowania w przypadku ujawnienia przestępstw ściganych z oskarżenia prywatnego

Istota trybu ścigania z oskarżenia prywatnego polega na tym, że pokrzywdzony może wnieść skargę bezpośrednio do sądu. Skarga powinna być złożona w formie pisemnej w dwóch egzemplarzach. Poza tym pokrzywdzony jest zobowiązany wpłacić do kasy Sądu Rejonowego zryczałtowaną równowartość kosztów postępowania.

Przez przestępstwa ścigane z oskarżenia prywatnego według *Kodeksu karnego* rozumie się:

- naruszenie nietykalności cielesnej (polega na naruszeniu nietykalności cielesnej człowieka poprzez uderzenie, kopnięcie, popchnięcie, przewrócenie, pociągnięcie za włosy, oblanie wodą lub nieczystościami, zrzucenie nakrycia głowy, plucie w twarz itp. Przestępstwo to nie wiąże się jednak z narażeniem zdrowia na szwank, nie jest uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia; art. 217 §1);
- zniesławienie (polega na przekazywaniu innej osobie lub grupie osób, ustnie lub pisemnie, drukiem lub za pomocą środków masowej informacji wiadomości, które mogą poniżyć pokrzywdzonego w opinii publicznej; art. 212 §1);
- zniewaga (zachowanie wyrażające pogardę dla innej osoby. Zwykle wyraża się w formie epitetu słownego, dokonane pisemnie, wizerunkiem, obelżywym gestem, działaniem, a nawet zaniechaniem; art. 216 §10).

W przypadku przestępstw ściganych z oskarżenia prywatnego postępuje się tak, jak przy przestępstwach ściganych na wniosek pokrzywdzonego.

Szkoła niezależnie od woli pokrzywdzonego sporządza pisemne wystąpienie do Sądu Rodzinnego w sprawie ucznia – nieletniego sprawcy czynu, który swoim zachowaniem wykazuje symptomy demoralizacji.

Procedury dotyczące postępowania Dyrektora, w przypadku gdy Policja dokonuje zatrzymania nieletniego sprawcy czynu karalnego przebywającego na zajęciach w szkole

1. Funkcjonariusz Policji przedstawia Dyrektorowi powód przybycia i okazuje się legitymacją służbową.
2. Dyrektor zapisuje dane osobowe i numer legitymacji służbowej policjanta celem sporządzenia własnej dokumentacji.
3. Policjant informuje Dyrektora o przyczynie zatrzymania ucznia.
4. Psycholog sprowadza nieletniego do gabinetu Dyrektora, gdzie policjant informuje wymienionego o przyczynach przybycia i czynnościach, jakie zostaną wykonane w związku ze sprawą, np. przesłuchanie, okazanie.

5. Policja informuje rodziców/opiekunów prawnych nieletniego o wykonywanych czynnościach i zobowiązuje ich do przybycia do szkoły, komendy Policji celem uczestniczenia w czynnościach.
6. Dyrektor szkoły informuje telefonicznie rodziców/prawnych opiekunów o podjętych działaniach względem ich dziecka przez Policję. W przypadku braku kontaktu telefonicznego sporządza pisemną informację i przesyła do miejsca ich zamieszkania.
7. W przypadku niemożności uczestnictwa rodziców w przesłuchaniu nieletniego, Dyrektor wyznacza nauczyciela lub psychologa do uczestnictwa w czynnościach, które są przeprowadzane w szkole lub w jednostce policji.
8. Po wykonaniu czynności policjant za pisemnym potwierdzeniem odbioru, przekazuje nieletniego rodzicom lub opiekunowi prawnemu. W przypadku, gdy czynności wykonywane są w obecności psychologa, po ich zakończeniu Policja odwozi ich do szkoły lub do miejsca zamieszkania.
9. W przypadku zaistnienia przesłanek do zatrzymania nieletniego w Policijnej Izbie Dziecka policjant informuje o tym rodziców i psychologa.
10. Przy realizacji czynności związanych z zatrzymaniem nieletniego ucznia na terenie szkoły należy zachować dyskrecję nie nagłaśniając sprawy.
11. Dyrektor szkoły na prośbę Policji obowiązany jest udostępnić dane osobowe ucznia zagrożonego demoralizacją lub przestępczością.

Do podejmowania działań na terenie szkoły Policję uprawniają niżej wymienione przepisy prawa:

- u.p.n. art. 4 §1 i 2, art. 37 §1 i 2, art. 40 §1 – 7.
- k.p.k. w zakresie zbierania, utrwalania i przeprowadzania dowodów ze zmianami przewidzianymi w u.p.n. (art.20)
- Ustawa o Policji art.14 ust.1

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ABSENCJI SZKOLNYCH

W przypadku nieusprawiedliwionych nieobecności uczniów na zajęciach szkolnych (wagary) przyjmuje się następujące procedury:

1. Postępowanie wychowawcy:
 - reaguje na pierwszy sygnał o wagarach, to znaczy poprzez swoje działania stara się dotrzeć do ucznia (rozmowy wyjaśniające, motywujące, ostrzegawcze),
 - powiadamia rodziców (telefonicznie, pisemnie lub osobiście) zachęcając ich do działania na rzecz dobra dziecka,
 - w przypadku wystąpienia wagarowania z wybranego przedmiotu nauczyciel prowadzący zajęcia powiadamia wychowawcę, który podejmuje działania jak wyżej,
 - dokonuje wstępnej diagnozy przyczyn wagarowania i stara się pomóc uczniowi angażując w pomoc nie tylko siebie, ale też innych (np.: pomoc koleżeńska w nauce, wspólne ustalenie zasad współpracy i kontaktu z rodzicami),
 - powiadamia psychologa szkolnego o wagarach najpóźniej, gdy nieusprawiedliwione nieobecności wynoszą 35 godzin (w razie wagarów z wybranych lekcji – najpóźniej po 5 godzinach); powiadomienie takie musi zawierać informację o tym, co już zrobił wychowawca do tej pory,
 - współdziała z psychologiem według wspólnie określonych celów i działań.

2. Postępowanie psychologa szkolnego:

- weryfikuje wstępną diagnozę wychowawcy, określa (sam lub we współpracy z wychowawcą i Dyrektorem) cele i działania przeciwdziałające występowaniu wagarów,
- podejmuje pracę indywidualną z uczniem (czasem także z rodzicami),
- uruchamia współpracę z osobami wspierającymi ucznia (rodzice, nauczyciele, lekarze specjaliści, pracownicy instytucji i organizacji wspomagających szkołę) stosownie do potrzeb i możliwości ucznia,
- w porozumieniu z Dyrektorem powiadamia Policję o absencji ucznia, który nie ukończył jeszcze 18 lat nie wcześniej jednak, niż gdy nieusprawiedliwione nieobecności wynoszą 70 godzin; powiadomienie takie musi zawierać pisemną informację o podjętych do tej pory przez szkołę działaniach,
- w przypadku ucznia, który ukończył 18 lat i wobec którego zastosowane środki wychowawcze (rozmowy motywujące, ostrzegawcze, spotkania indywidualne z psychologiem, współpraca z rodzicami) nie były skuteczne, psycholog organizuje spotkanie z Dyrektorem, wychowawcą, uczniem i jego rodzicami. Na spotkaniu tym zostaje przedstawiona sytuacja szkolna ucznia: wychowawca informuje szczegółowo o liczbie nieobecnych godzin, ocenach, zachowaniu ucznia na lekcjach, a psycholog o podjętych formach pomocy. Po wysłuchaniu opinii, wyjaśnień ucznia, czy też jego rodziców ustala się warunki kontynuowania nauki w szkole. Przede wszystkim zobowiązuje się ucznia do systematycznego uczestnictwa w zajęciach i określa się liczbę godzin lekcyjnych, których opuszczenie niepotwierdzone zwolnieniem lekarskim wiąże się ze skreśleniem go z listy uczniów. Rodzice natomiast zobowiązani są do regularnego (osobistego lub telefonicznego) kontaktu z wychowawcą np.: co 2 tygodnie, aby na bieżąco uzyskiwać informacje o dziecku. Wszystkie uzgodnienia ze spotkania zostają spisane przez psychologa w formie kontraktu i podpisane przez uczestników.

3. Postępowanie Policji w stosunku do młodzieży do lat 18:

- inspektorzy do spraw nieletnich przeprowadzają rozmowy o charakterze ostrzegawczym z uczniem i rodzicami, informują o konsekwencjach przedłużających się wagarów,
- działają w porozumieniu z psychologiem szkolnym,
- kierują do instytucji i organizacji wspomagających rodzinę,
- kierują do sądu sprawy o demoralizację,
- organizują akcje kontrolowania młodzieży przebywającej w czasie lekcji poza domem i szkołą.

4. Postępowanie sądu:

- włącza się w oparciu o pismo Dyrektora lub Policji dotyczące spraw rodzinnych, wychowawczych i wszczyna sprawę o przestępstwo lub demoralizację,
- postępuje zgodnie z *Kodeksem Rodzinnym i Opiekuńczym*.

SYSTEM KAR STOSOWANYCH WOBEC UCZNIÓW NARUSZAJĄCYCH STATUT SZKOŁY

Zgodnie ze Statutem I Liceum Ogólnokształcącego im. Bolesława Chrobrego w Gnieźnie za nieprzestrzeganie obowiązków i zasad współżycia w społeczności szkolnej stosuje się następujące kary wobec uczniów:

1. Upomnienie od wychowawcy.
2. Zawieszenie w przywilejach ucznia; w tym za jedną godzinę nieobecności nieusprawiedliwionej – jeden tydzień zawieszenia.
3. Przygotowanie zajęć reedukacyjnych na ocenę (np. referaty , dramy itp.).
4. Obniżenie oceny zachowania.
5. Upomnienie lub nagana od Dyrektora szkoły.
6. Upomnienie lub nagana udzielona przez Dyrektora szkoły w obecności społeczności uczniowskiej.
7. Zawieszenie prawa do udziału w zajęciach pozalekcyjnych, wyjazdach i biwakach, imprezach szkolnych, reprezentowania szkoły na zewnątrz.
8. Przeniesienie do równoległej klasy w szkole.
9. Skreślenie z listy uczniów

uczeń może być skreślony z listy uczniów:

- gdy wyczerpano wszystkie możliwości oddziaływania na ucznia,
- za szczególnie rażące naruszanie zasad współżycia społecznego,
- za popełnienie czynu zagrażającego zdrowiu i życiu innych,

a w szczególności, gdy:

- 1) dokonał kradzieży i fałszerstw,
- 2) skandalicznie zachowywał się w miejscach publicznych, używał, rozprowadzał narkotyki i alkohol w szkole i jej okolicach,
- 3) naruszył nietykalność cielesną i zdrowie psychiczne innej osoby,
- 4) narażał innych na niebezpieczeństwo,
- 5) był niezdyscyplinowany i opuszczał zajęcia szkolne wskutek notorycznego wagarowania.

Kary wymienione w pkt.: 5– 9 wymierza Dyrektor szkoły na wniosek Rady Pedagogicznej lub nauczyciela.

W terminie 14 dni od otrzymania kary uczeń może wnieść, zaopiniowane przez samorząd klasowy i wychowawcę, odwołanie od kary do:

- Dyrektora szkoły – w przypadku kary wymienionej w pkt 1,
- organu sprawującego nadzór pedagogiczny – w przypadku kar wymienionych w pkt 5 - 9.

Każda decyzja o ukaraniu ucznia jest podawana do wiadomości rodziców ucznia.

Dyrektor szkoły skreśla ucznia z listy uczniów na podstawie uchwały Rady Pedagogicznej i po zasięgnięciu opinii Samorządu Uczniowskiego .

Uchwała Rady Pedagogicznej upoważniająca Dyrektora szkoły do skreślenia ucznia z listy uczniów może zostać podjęta w przypadkach rażącego lub notorycznego naruszania obowiązków ucznia (np. wagary, niszczenie majątku szkoły, kradzieże, alkoholizm, zażywanie i rozprowadzanie narkotyków, wulgarne zachowanie, itp.)

Na wniosek ucznia, złożony w terminie 7 dni od dnia otrzymania uchwały, Dyrektor szkoły może złożyć wniosek do Rady Pedagogicznej o ponowne rozpatrzenie sprawy.

